

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīga, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 48

(Prot. Nr.38, 6.§)

2004. gada 19. jūnijā

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr. 169/04/07/2

Par Konkurences likuma 11.pantā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu a/s “Nordea Banka Finland PLC” un a/s “Nord LB” darbībās

Konkurences padome 25.02.2004. saņēma AA/S “Balva” (turpmāk – Balva) iesniegumu, kurā tiek norādīts uz iespējamiem Konkurences likuma pārkāpumiem A/S “Nordea Banka Finland PLC” (turpmāk tekstā – Nordea) un A/S “Nord LB” (turpmāk tekstā – Nord LB) darbībās.

Konkurences padome, pamatojoties uz Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.224 “Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtība” 2.1. punktu 03.03.2004. ierosināja lietu par Konkurences likuma 11.pantā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu a/s “Nordea Banka Finland PLC” (turpmāk – Nordea) un A/S “Nord LB” (turpmāk – Nord LB) darbībās un noraidīja iesniegumu daļā par Konkurences likuma 18.pantā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu.

Konkurences padome, izvērtējot iesniegumu un citus lietā esošos materiālus

konstatēja:

Balva iesniegumā norāda, ka Nordea un Nord LB atsakās akceptēt Balvas apdrošināšanas polises. Tā rezultātā vairākas privātpersonas, kuras ņēma kredītus Nordea vai Nord LB un vēlējās ieķīlāt savu nekustamo īpašumu, kurš jau bija apdrošināts Balvā, bija spiestas lauzt apdrošināšanas līgumus ar Balvu un apdrošināt savu īpašumu kādā no banku norādītām apdrošināšanas sabiedrībām. Balva savā iesniegumā, tai skaitā, lūdz izvērtēt minētās situācijas atbilstību Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 7.punktam, saskaņā ar kuru ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, par darbībām (bezdarbību), kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu.

Nord LB 16.04.2004. vēstulē Konkurences padomei Nr. CA 5/226 norāda, ka starp Nord LB un kādu citu banku (bankām) nepastāv jebkāda veida vienošanās par apdrošināšanas sabiedrību izvēli bankas darbībā (bankas klientu nekustamā īpašuma apdrošināšanai u.c.) vai

par kritēriju noteikšanu apdrošināšanas sabiedrības pakalpojumu izvēlē vai apdrošināšanas sabiedrību apdrošināšanas polišu atzīšanā. Līgumus par sadarbību Nord LB ir noslēgusi ar aa/s “Balta”, aa/s “Ergo Latvija” un aa/s “If Latvia”. Tāpat Nord LB norāda, ka nav izsniegusi rakstisku piekrišanu akceptēt kādas apdrošināšanas sabiedrības apdrošināšanas polises. Pie tam, Nord LB norāda, ka tā akceptē arī citu ne tikai iepriekš minēto apdrošināšanas sabiedrību apdrošināšanas polises, ja tās nosedz noteiktus bankas riskus bankai pieņemamā apjomā atbilstoši bankas prasībām un tās ir izsniegusi bankas kritērijiem atbilstoša apdrošināšanas sabiedrība. Papildus tiek norādīts, ka šobrīd Nord LB ķīlas priekšmetu apdrošināšanas portfeli ir arī Balvas izdotas apdrošināšanas polises. Tāpat Nord LB norāda, ka ķīlas priekšmeti bankai par labu tiek iekļāti nolūkā nodrošināt bankas klientu saistību izpildi pret banku – tādējādi, veicot šādu ķīlas priekšmetu apdrošināšanu, kā apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs tiek norādīta banka. Līdz ar to, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, lai nodrošinātu kredītsaistību izpildi, bankai ir tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību no apdrošināšanas sabiedrības, kura ir veikusi minētā nekustamā īpašuma apdrošināšanu. Šādā situācijā bankai kā apdrošināšanas saņēmējam ļoti būtisks ir apdrošināšanas atlīdzības izmaksātājs. Nord LB uzskata, ka tādējādi bankai ir tiesības brīvi izvēlēties, kādas apdrošināšanas sabiedrības akceptēt.

Nordea 19.04.2004. vēstulē Konkurences padomei Nr.IZ-631/2004 norāda, ka nepastāv nekādas vienošanās starp Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāli un kādu no Latvijas Republikā reģistrētām bankām ne par noteiktu apdrošināšanas sabiedrību izvēli bankas darbībā, ne par kritērijiem, kādus bankas nosaka, izvēloties kādas apdrošināšanas sabiedrības pakalpojumus vai apdrošināšanas polišu atzīšanu. Tāpat Nordea norāda, ka ņemot vērā, ka apdrošināts tiek īpašums, kurš ir iekļāts par labu bankai un šis īpašums kalpo kā bankas izsniegtā kredīta nodrošinājums, bankai ir tiesības izvēlēties apdrošināšanas sabiedrības, ar kurām sadarboties, lai pienācīgi pārvaldītu kredītriskus. Nordea ir iesniegusi Konkurences padomē sadarbības līgumus ar četrām apdrošināšanas sabiedrībām.

Konkurences padome izvērtēja Nordea un Nord LB iesniegtos sadarbības līgumus, ko tās noslēgušas ar apdrošināšanas sabiedrībām. Minētie līgumi nepiešķir nevienai no apdrošināšanas sabiedrībām ekskluzīvas tiesības sadarboties ar konkrēto banku. Tāpat līgums neuzliek bankai pienākumu neslēgt sadarbības līgumus ar citām apdrošināšanas sabiedrībām vai sadarboties tikai ar noteiktu apdrošinātāju vai vairākiem atsevišķiem apdrošinātājiem. Minētie līgumi neierobežo banku tiesības izbeigt līgumattiecības ar jebkuru vai visām apdrošināšanas sabiedrībām, ar kurām tie noslēgti. Konkurences padome uzskata, ka Nord LB un Nordea noslēgtie sadarbības līgumi ar apdrošināšanas sabiedrībām nesatur pazīmes, kas liecinātu par Konkurences likuma 11.panta noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpumu.

Konkurences padome lietas izpētes gaitā nav ieguvusi informāciju, kas liecinātu par iespējamu līgumu Konkurences likuma 11.panta izpratnē starp bankām par noteiktu apdrošināšanas sabiedrību izvēli bankas darbībā vai noteiktiem kritērijiem apdrošināšanas sabiedrību izvēlē vai par noteiktu apdrošināšanas polišu akceptēšanu.

Nordea tāpat kā Nord LB ir noslēgusi sadarbības līgumu ar aa/s “Balta” un aa/s “If Latvia”. Abas bankas sadarbojas ar aa/s “Ergo Latvija”. Nordea ir noslēgusi sadarbības līgumus arī ar aa/s ”BTA” un aa/s “Seesam Latvija”. Apdrošināšanas sabiedrības, ar kurām sadarbojas Nordea un Nord LB sakrīt tikai daļēji. Konkurences padomes iegūtā informācija neliecina par saskaņotas darbības pazīmēm banku rīcībā. Pat ja bankas sadarbotos ar vienām, un tām pašām apdrošināšanas sabiedrībām, šis fakts ir nepietiekams, lai konstatētu saskaņotas darbības vai līguma starp bankām esamību.

No Konkurences padomes rīcībā esošās informācijas izriet, ka gan Nordea, gan Nord LB atsakās akceptēt Balvas apdrošināšanas polises. Tirgus dalībnieku vienādo rīcību tirgū var izraisīt ļoti daudzi faktori. Viens no šādiem faktoriem ir konkurence, kad tirgus dalībnieki izvēlas sadarboties ar tādiem tirgus dalībniekiem, kuru preces vai pakalpojumi ir lētāki, ar labāku kvalitāti, vai kuri piedāvā labākus sadarbības nosacījumus u.c. Tāpat jāņem vērā, ka

bankas piedāvā ļoti līdzīgus, reizēm identiskus pakalpojumus saviem klientiem. Arī tas var būt noteicošs faktors, kāpēc bankas līdzīgi rīkojas tirgū, izvēlas sadarbības partnerus, balstoties uz vienādiem kritērijiem, kā rezultātā var rasties iespaids, ka banku darbība tirgū ir saskaņota vai ka starp bankām pastāv iespējama vienošanās.

Izvērtējot lietā esošo informāciju un faktus, Konkurences padome uzskata, ka iegūtā informācija nesatur pietiekamus pierādījumus par iespējamu 11.panta pārkāpumu Nordea un Nord LB darbībās.

Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 4. punktu un 11. pantu

nolēma:

izbeigt lietas Nr. 169/04/07/2 izpēti.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmums ir pārsūdzams Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētājs

P. Vilks